

Platforma 3

PLATFORMA 3

Podiplomska šola Novi trg 2
ZRCSAZU 1000 Ljubljana
T. +386 (0)1 470 6452

Založba ZRC

Platforma 3

Zbornik študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU

uredili

Lea Kuhar, Dragan Petrevski in Vita Zalar

Ljubljana 2022

Platforma 3

Zbornik študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU

Uredili	Lea Kuhar, Dragan Petrevski, Vita Zalar
Avtorji	Nina Cvar, Magdalena Germek, Matija Jan, Jernej Kusterle, Dino Manzoni, Rebecca Rose, Neja Tomšič
Recenzenti	Rok Benčin, Aleš Bunta, Marina Gržinič Mauhler, Andraž Jež, Dean Komel, Matjaž Ličer, Martin Pogačar, Jelica Šumič Riha, Alenka Zupančič
Slovenski jezikovni pregled	Manca Černivec, Nina Ditmajer, Dejan Gabrovšek, Rok Mrvič, Urška Vranjek Ošlak
Angleški jezikovni pregled	Cody J. Inglis, Arne Kušej
Oblikovanje in prelom	Brane Vidmar
Izdajatelj	ZRC SAZU, Podiplomska šola
Založnik	ZRC SAZU, Založba ZRC
Zanju	Jelica Šumič Riha, Oto Luthar
Glavni urednik založbe	Aleš Pogačnik
Tisk	Cicero Begunje, d. o. o.
Naklada	200
	Prva izdaja, prvi natis
	Ljubljana 2022

Prva e-izdaja je pod pogoji licence Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International (priznanje avtorstva, deljenje pod istimi pogoji) prosto dostopna: <https://doi.org/10.3986/9789610505945>.

Knjiga je nastala v okviru programa Historične interpretacije 20. stoletja (P6-0347), ki ga sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

7/9(082)
1(082)

PLATFORMA 3 : zbornik študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU / [avtorji Nina Cvar ... et al.] ; uredili Lea Kuhar, Dragan Petrevski in Vita Zalar. - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : ZRC SAZU, Založba ZRC, 2022

ISBN 978-961-05-0593-8
COBISS.SI-ID 89937411

ISBN 978-961-05-0594-5 (PDF)
COBISS.SI-ID 89811715

KAZALO

Lea Kuhar, Dragan Petrevski, Vita Zalar Uvodnik	7
Magdalena Germek Koncept filozofije pod pogoji v filozofiji Alaina Badiouja	10
Dino Manzoni Platon in Lacan: Eros, Lógos ... in Stvar	30
Matija Jan Vrojenost jasnih in razločnih idej	60
Nina Cvar Mesto kritične misli v globalnem kapitalizmu: gelatinizacija, subjektivizacija, hiperobjektnost in prihodnost vektorizirane realnosti	90
Rebecca Rose The Awakening of Husserlian Empathy and Levinasian Ethics	110
Jernej Kusterle Gr̄do znotraj filozofske in krščanske estetike: primer slovenskih zgodnjenovoveških verznihs besedil	140
Neja Tomšič Od etike intervencije do ustvarjanja svetov: resnica in aktivizem v delih <i>Epizoda III</i> in <i>Bela kocka</i> Renza Martensa	158
O avtorjih	183

UVODNIK

Pred vami se nahaja *Platforma 3*, tretja številka zbornika študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU. Platforma že tretje leto zapored nudi prostor za predstavitev raziskovalnega dela sedanjih in nekdanjih študentk in študentov, povezanih z dejavnostjo Podiplomske šole ZRC SAZU. Združuje prispevke z različnih področij humanistike in družboslovja, kar pomeni, da avtoric in avtorjev ne zavezuje k isti temi, temveč podpira širok spekter raziskovalnih vprašanj.

V tokratni številki svoje raziskovalno delo predstavlja sedem avtoric in avtorjev. V okviru študijskega modula Transformacija moderne misli – filozofija, psihoanaliza, kultura svoje delo predstavljajo tri avtorice in dva avtorja. **Magdalena Germek** v članku *Koncept filozofije pod pogoji v filozofiji Alaina Badiouja* raziskuje Badioujevo tezo, da je filozofija danes še vedno možna in da obstaja zgolj pod pogojem obstoja resnic: politike, znanosti, umetnosti in ljubezni. Zanima jo, kako nastaja in se ohranja distanca med posameznimi resnicami, ki delujejo kot pogoji za filozofijo in filozofijo samo.

Dino Manzoni in Matija Jan, doktorska študenta filozofije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, sta na Podiplomski šoli ZRC SAZU opravljal del svojih študijskih obveznosti v okviru modula Transformacija moderne misli – filozofija, psihoanaliza, kultura. **Dino Manzoni** v članku *Platon in Lacan: Eros, Lógos ... in Stvar* izpelje premislek o pojmovanju ljubezni pri Platonu, pri čemer izhaja iz ugotovitve, da za Platona ni filozofije brez ljubezni. Lacanovo interpretacijo Platonovega *Simpozija* vzporeja z nekaterimi drugimi Platonovimi dialogi. Pri tem mu za prehajanje med Platonom in psihoanalizo služi koncept transferne ljubezni. Lacan je namreč v Sokratu prepoznal večino upravljanja s transferno ljubeznijo. **Matija Jan** se v članku *Vrojenost jasnih in razločnih idej* posveti konceptu vrojenih idej v kartezijski epistemologiji, pri čemer se osredotoči zlasti na jasne in razločne ideje. Ob branju Descartesovih besedil pokaže, da je njegova teorija vrojenih idej enotna, četudi Descartes v različnih tekstih ni nikoli enoznačno definiral koncepta vrojenosti. S to tezo se avtor zoperstavi nekaterim prejšnjim interpretacijam Descartesove ideje vrojenosti, ki trdijo,

da zaradi odsotnosti jasne definicije vrojenost ni koncept, temveč beseda, ki se nanaša na strukturno različne entitete in med seboj neskladne teoretske modele.

Nina Cvar v prispevku *Mesto kritične misli v globalnem kapitalizmu: gelatinizacija, subjektivizacija, hiperobjektnost in prihodnost vektorizirane realnosti* nudi premislek o mestu kritične misli v globalnem kapitalizmu. Analizira fenomen gelatinizacije kot enega od osrednjih družbenih procesov aktualne družbene realnosti. Pokaže spremembe globalnega kapitalizma v filmskem mediju kot privilegirane subjektivacijske tehnologije, kjer sta vizualno in senzualno podvržena kapitalizirani reprezentaciji. Subjektivizacije se loti preko analize imaginarnega oziroma njegove genealogije. Išče mesto kritične misli globalnega kapitalizma preko teze o hiperobjektnosti v navezavi na vektorizirano oblast sodobnega kapitalizma, ki z lastništvom nad informacijami/podatki nadzoruje vrednostne globalne verige.

Rebecca Rose v prispevku *The Awakening of Husserlian Empathy and Levinasian Ethics* nadaljuje raziskovalno delo, ki ga je predstavila v *Platformi* 2. Predstavi Levinasovo kritiko Husserlovega koncepta empatije. Zanima jo predvsem vloga zamišljanja pri Husserlovem opisu »osnovne empatije« in tistim, kar je v svojih poznejših delih imenoval »obča motivacijska empatija«. Trdi, da Levinasova filozofija po eni strani izpodbija reprezentativno funkcijo domišljije, kot je ta izražena v Husserlovi filozofiji, in hkrati uvede nove koncepte, s katerimi anticipira nekatere druge vidike Levinasove etike.

Jernej Kusterle, študent modula Literatura v kontekstu, v članku *Gádo v razmerju do filozofske in krščanske estetike: primer slovenskih zgodnjenovoveških verzni besedil* obravnava pojav grdega v izbranih zgodnjenovoveških verzni besedilih slovenskih avtorjev. Pri tem izpostavi, da koncept grdega v sakralnih besedilih v nasprotju z besedili filozofske estetike ne nudi estetskega učinka, ki bi vzbujal užitek, temveč je vzgojno-učno sredstvo, katerega namen je vzgoja vernikov. **Neja Tomšič**, študentka modula Kulturna zgodovina, v članku *Od etike intervencije do ustvarjanja svetov: resnica in aktivizem v delih Epizoda III in Bela kocka Renza Martensa* analizira etične vidike intervencije v kontroverznem filmu *Epizoda III: Uživajte v revščini* belgijskega umetnika Renza Martensa. Pokaže, da Martensova vnaprej

določena resnica vodi etične odločitve v filmu in na podlagi te ugotovitve izpelje razmislek o etiki angažirane umetnosti.

Za podporo pri izidu se uredništvo najlepše zahvaljuje vodstvu Podiplomske šole ZRC SAZU. Hvala vsem recenzentkam in recenzentom, ki so prispevali h končni vsebini posameznih prispevkov: Roku Benčinu, Alešu Bunti, Marini Gržinić Mauhler, Andražu Ježu, Deanu Komelu, Matjažu Ličerju, Martinu Pogačarju, Jelici Šumič Riha in Alenki Zupančič. Posebna zahvala gre lektoriciam in lektorjem Mancii Černivec, Nini Ditmajer, Dejanu Gabrovšku, Urški Vranjek Ošlak, Roku Mrviču, Arnetu Kušeju in Codyju J. Inglisu za skrben jezikovni pregled publikacije. Na koncu pa iskrena hvala avtoricam in avtorjem, ki so v oteženih pandemičnih razmerah za življenje, študij in delo ter nenazadnje tudi mišljenje nadaljevali s svojim raziskovalnim delom in ga predstavili v novi številki *Platforme*.

Uredniki

Lea Kuhar, Dragan Petrevski, Vita Zalar

O AVTORJIH IN AVTORICAH

Dr. Nina Cvar je doktorica filozofije. Leta 2017 je doktorirala na modulu Transformacije moderne misli – filozofija, psihoanaliza, kultura na Podiplomski šoli ZRC SAZU pod mentorstvom red. prof. dr. Marine Gržinić Mauhler z disertacijo *Status digitalne podobe v globalnem kapitalizmu*. Zaposlena je kot raziskovalka na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, kjer se ukvarja z raziskovanjem digitalizacije in digitalne preobrazbe.

ninacvar@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-7404-2778>

Dr. Magdalena Germek je doktorica filozofije. Leta 2020 je doktorirala na modulu Transformacije moderne misli – filozofija, psihoanaliza, kultura na Podiplomski šoli ZRC SAZU pod mentorstvom red. prof. dr. Rada Rihe z disertacijo *Dialektika formalizacije v projektu druge kritike Alaina Badiouja*.

magdalena.germek@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-5050-9276>

Matija Jan je magister filozofije, mladi raziskovalec na Inštitutu Nove Revije – zavodu za humanistiko ter študent tretjega letnika smeri filozofije interdisciplinarnega doktorskega študija Humanistika in družboslovje na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer pod mentorstvom red. prof. dr. Mirana Božoviča pripravlja disertacijo z naslovom *Kartezijanska teorija ideje*. Na Podiplomski šoli ZRC SAZU je opravljal izbirni predmet Filozofija in znanstvena revolucija.

matija.jan@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-5880-6611>

Dr. Lea Kuhar je doktorica filozofije. Med 2016 in 2020 je bila zaposlena kot mlada raziskovalka na Filozofskem inštitutu ZRC SAZU. Leta 2020 je doktorirala na modulu Transformacije moderne misli – filozofija, psihoanaliza, kultura na Podiplomski šoli ZRC SAZU pod mentorstvom red. prof.

dr. Rada Rihe z disertacijo *Problem specifične predmetnosti v Marxovi kritiki politične ekonomije*. V svojem raziskovanju se osredotoča na marksizem, epistemologijo in sodobno politično filozofijo. Je članica programskega odbora Inštituta za delavske študije in avtorica več znanstvenih člankov, objavljenih v domačih in tujih revijah. Trenutno deluje kot samostojna raziskovalka.

leakuh@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-2430-3562>

Jernej Kusterle je na Oddelku za slovenistiko ljubljanske Filozofske fakultete magistriral z delom *Teorija slovenske ulične poezije in družbeni kontekst*, za katerega je prejel študentsko Prešernovo nagrado, v študijskem letu 2019/20 pa je bil prejemnik Škrabčeve štipendije. V študijskih letih 2018/19, 2019/20 in 2020/21 je bil kot lektor za slovenski jezik, literaturo in kulturo zaposlen na Fakulteti za evropske študije Univerze za mednarodne študije v Pekingu (BISU), kjer je bil eden izmed ustanoviteljev Pedagoško-raziskovalne sekcije slovenistike in Slovenske knjižne sekcije pri Knjižnici za tuje jezike BISU, od junija 2019 do avgusta 2021 pa je bil tudi predstojnik tamkajšnje slovenistike. Je doktorand modula Literatura v kontekstu na Podiplomski šoli ZRC SAZU, kjer pod mentorstvom red. prof. dr. Marka Juvana in somentorstvom doc. dr. Luke Vidmarja piše disertacijo z naslovom *Estetika grdega v slovenski moderni poeziji*.

jernej.kusterle@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-5488-767X>

Dino Manzoni je magister psihologije in je zaposlen na Univerzitetni psihiatrični kliniki Ljubljana, kjer opravlja pripravništvo v zdravstvu. Kot doktorski študent na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani pod mentorstvom red. prof. dr. Mladena Dolarja pripravlja disertacijo, ki bo poskušala prikazati genealogijo (erotične) ljubezni na zahodu ter formulirati in analizirati imanentna protislovja oz. aporije, ki so konstitutivne za samo idejo ljubezni. Na Podiplomski šoli ZRC SAZU

---

opravlja izbirna predmeta Psihoanaliza in družbena vez ter Sodobna filozofija in moderna literatura.

manzoni.dinobk@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-0597-4675>

Dragan Petrevski je magister inženir medijskih komunikacij in doktorski študent modula Kulturna zgodovina na Podiplomski šoli ZRC SAZU. Tema doktorske disertacije, ki jo pripravlja pod mentorstvom dr. Martina Pogačarja, je usmerjena k proučevanju in vključitvi teorije hibridnih medijskih memov v procesu oblikovanja in vzdrževanja posredovanih spominov na Jugoslavijo na družbeni platformi YouTube.

dragan.petrevski@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3005-853X>

Rebecca Rose je doktorska študentka na Podiplomski šoli ZRC SAZU, kjer je vpisana v modul Transformacije moderne misli – filozofija, psihoanaliza, kultura. Pod mentorstvom red. prof. dr. Jelice Šumič Riha pripravlja disertacijo z naslovom *Tensing Maternal Time*, v kateri argumentira, da kompleksna temporalnost materinske izkušnje konstituira afektivno napetost, kar predstavlja etično singularnost materinskega glasu. Svojo tezo opira na fenomenološko teorijo, feministične študije, teorije govornega dejanja in študije holokavsta.

rebeccafrose@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3239-959X>

Neja Tomšič je umetnica in producentka. Študirala je slikarstvo na ALUO in nato nadaljevala z doktorskim študijem na Fakulteti za humanistične študije v Kopru, ki ga zaključuje na modulu Kulturna zgodovina na Podiplomski šoli ZRC SAZU pod mentorstvom red. prof. dr. Bojane Kunst. Pripravlja disertacijo z naslovom *Soočanje s kolonialno zgodovino Konga skozi dokumentarni film v galeriji*. Je avtorica vizualnega eseja *Opijske ladje* in istoimenske knjige umetnice, ki je prejela več nagrad. Je soustanoviteljica MoTE

– Muzeja tranzitornih umetnosti, deluje kot producentka in organizatorica dogodkov ter je članica umetniške skupine Nonument Group.

neja@motamuseum.com

<https://orcid.org/0000-0003-2398-4949>

Vita Zalar je magistrica zgodovine, mlada raziskovalka na Inštitutu za kulturno zgodovino ZRC SAZU in doktorandka modula Kulturna zgodovina na Podiplomski šoli ZRC SAZU. Pod mentorstvom red. prof. dr. Ota Lutharja in izr. prof. dr. Arija Joskowicza pripravlja disertacijo z naslovom *A Conceptual History of Gypsiness: Habsburg and Post-Habsburg Perspectives*. Kot raziskovalka sodeluje na projektih *Dislocations and Resistances: Persecutions and Genocidal Violences of Roma, Sinti and Travellers in Western Europe, 1939–1946* in *Šole in imperialne, nacionalne in transnacionalne identifikacije: Habsburška monarhija, Jugoslavija in Slovenija*. Soorganizira spletno delavnico o romski zgodovini, Romani History Workshop, ki jo gosti Prague Forum for Romani Histories pod okriljem Češke akademije znanosti.

vita.zalar@zrc-sazu.si

<https://orcid.org/0000-0001-5727-3331>

Platforma: *Zbornik študentk in študentov Podiplomske šole ZRC SAZU* nudi prostor za predstavitev raziskovalnega dela doktorskih študentk in študentov, povezanih z dejavnostjo Podiplomske šole ZRC SAZU. Zbornik združuje prispevke z najrazličnejših področij humanistike in družboslovja, ki izhajajo iz širokega spektra raziskovalnih vprašanj.

VSEBINA

Koncept *filozofije pod pogoji* v filozofiji Alaina Badiouja

Magdalena Germek

Platon in Lacan: *Eros, Lógos ... in Stvar*

Dino Manzoni

Vrojenost jasnih in razločnih idej

Matija Jan

Mesto kritične misli v globalnem kapitalizmu: gelatinizacija, subjektivizacija, hiperobjektnost in prihodnost vektorizirane realnosti

Nina Cvar

The Awakening of Husserlian Empathy and Levinasian Ethics

Rebecca Rose

Grdo znotraj filozofske in krščanske estetike: primer slovenskih zgodnjenovoveških verznihs besedil

Jernej Kusterle

Od etike intervencije do ustvarjanja svetov: resnica in aktivizem v delih *Epizoda III* in *Bela kocka* Renza Martensa

Neja Tomšič

9 789610 505938

7€

Založba ZRC